

Družbeno odgovorni sonaravni turizem v Sloveniji

Urška Metelko*

Fakulteta za organizacijske študije v Novem mestu, Novi trg 8, 8000 Novo mesto, Slovenija
ursimetelko@hotmail.com

Povzetek:

Raziskovalno vprašanje (RV): Ali je v strategiji razvoja Slovenije upoštevan trajnostni koncept razvoja turizma, kateri ponudniki so delno ali v celoti odgovorni do svojega okolja? Kaj o smernicah odgovornega in sonaravnega turizma misli stroka v tujini in v Sloveniji in po katerih primerih iz tujine se lahko zgledujemo?

Namen: Namen raziskave je ugotoviti kakšno je stanje na področju odgovornega in sonaravnega turizma v Sloveniji, kje je odgovoren in sonaraven odnos že prisoten in kje so možne izboljšave.

Metoda: Kot raziskovalno metodo uporabimo deskriptivno metodo, oziroma študijo literature v obliki člankov in druge literature.

Rezultati: Konkretni primeri rezultatov ali razvoja družbeno odgovornega in sonaravnega turizma v Sloveniji, mnenja in predlogi stroke, dobri zgledi in ideje iz tujine. Rezultati so pokazali, da je trajnostni koncept temelj razvojne strategije turizma v Sloveniji in da od mnenj strokovnjakov počasi prihaja k realizaciji trajnostnega koncepta na vseh področjih. V tujini se ukvarjajo s podobnimi težavami, njihovi strokovnjaki pa svetujejo strožje zakone za varovanje okolja, boljši trajnostni razvoj turizma v varovanih območjih in izobraževanje, vključevanje v načrtovanje ter predvsem komuniciranje z lokalnim prebivalstvom.

Organizacija: Študija je namenjena vsem menedžerjem nastanitvenih obratov, turističnim agentom in vodilnim na lokalnih, regionalnih ali državnih zavodih za načrtovanje razvoja turizma.

Družba: S študijo želimo vplivati na celotno družbo v smislu pomena razvijanja sonaravnega in trajnostnega razvoja turizma, tako v Sloveniji, kot po svetu.

Originalnost: Izvirnost študije je v tem, da študij s to temo ni veliko, prvič pa so združene vse bistvene ugotovitve iz izbranih virov.

Omejitve/nadaljnje raziskovanje: Omejitve študije je v tem, da smo obravnavali samo določeno število virov.

Ključne besede: trajnostni razvoj, sonaravni razvoj, trajnostni turizem, sonaravni turizem, turizem.

1 Uvod

Tako v večina razvitih državah sveta, se tudi v Sloveniji, tako stroka, kot širša javnost vse bolj zavedata pomena razvoja družbeno odgovornih in sonaravnih oblik turizma. Le te, ne le, da ohranjajo našo kulturno in naravno dediščino, ampak tudi pomagajo pri ohranjanju in razvoju našega naravnega, kulturnega in družbenega okolja.

Sprašujemo se v kakšni meri pravzaprav strategija razvoja turizma Slovenije upošteva trajnostni koncept, kje se kažejo rezultati zavedanja sonaravnega in trajnostnega delovanja v obliki prilagojene ponudbe in v kolikšni meri je ponudba prilagojena evropskim in svetovnim standardom. Za uspešen družbeno odgovorni in sonaravni razvoj turizma namreč niso dovolj samo približki in upoštevanje zgolj delnega koncepta trajnosti. Pomembno je namreč, da država kot destinacija, po kakovosti ostane konkurenčna drugim državam in sledi zgledom iz tujine, hkrati pa se zaveda svojih prednosti in pomanjkljivosti. Še bolje je, da razvija svoje

*Korespondenčni avtor.

konkurenčne prednosti in da se zaveda pomena koncepta trajnosti ne le z naravnega, temveč tudi socialnega in ekonomskega vidika ter upošteva mnenja tako domačih, kot tudi tujih strokovnjakov. Mnoge bližnje in sosednje države lahko služijo, kot zgled ali pa zgolj navdih pri snovanju idej za nove projekte.

Namen in cilj raziskave je raziskati upoštevanje trajnostnega koncepta razvoja turizma v Sloveniji, ugotoviti kateri ponudniki ga že v celoti upoštevajo in kje so še možne izboljšave. Ugotoviti kako smernice in prednosti v družbeno odgovornem in sonaravnem razvoju vidijo strokovnjaki v Sloveniji in v tujini in poiskati primere z bližnje ali malo manj bližnje okolice, ki Sloveniji lahko služijo kot zgled za uspešen razvoj in trženje ali navdih za nove ideje.

2 Teoretična izhodišča

Trajnostno odgovorni razvoj je razvoj, ki vodi od pravice do neodgovornosti, do etike soodvisnosti in odgovornosti do vsega, kar je bistveno za celotno družbo. Brez spoštovanja družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja pa ni dobre družine, dobrega poslovanja, dobrega delovanja družbenih služb, dobrega delovanja državnih in meddržavnih organov in organizacij. (Mulej, 2012, str. 9–12)

Trajnostni razvoj in družbena odgovornost tako zajemajo vsa območja sveta in se navezuje na vsa ekonomska in družbena področja, še posebej pa se v zadnjih letih poudarja v povezavi z razvojem turizma. Družbeno odgovorni, sonaravni in trajnostni turizem so pojmi, ki se v zadnjih letih večkrat omenjajo v zvezi z strategijami razvoja turizma tako v Sloveniji kot drugod po svetu. Kljub različnim imenom, lahko na kratko opredelimo, da gre za koncept trajnosti, ki poudarja »prijazen« odnos do narave in pozitivne vplive na kulturno, ekonomsko in družbeno okolje. Na vseh področjih pa nam prinaša bolj spoštljiv odnos do okolja, poslovnih partnerjev in njihovih interesov, bolj dolgoročno razmišljanje, etično obnašanje, ter večje spoštovanje pravic, zakonov in norm obnašanja (Mulej, 2012, str. 9–12). Posledično bo poslovanje tako v turizmu, kot na drugih področjih dobilo nove priložnosti in razsežnosti, zaradi večjega zaupanja in spoštovanja medsebojnih pravic in interesov, pa bodo nova poslovna partnerstva imela velik potencial postati uspešnejša, bolj dolgoročna, manj stresna in bolj dobičkonosna.

Obravnavana tematika sodi v družbeno odgovorno sonaravno delovanje, ki je tudi eden petih temeljnih gradnikov rastoče Otoške strategije univerzalne odličnosti in mojstrstva. Poleg usmerjenosti v vzgojo, izobraževanje in vseživljenjsko učenje, sproščanja človekovih ustvarjalnih potencialov, usmerjenosti v samopreseganje, dosežke ter etičnost razmišljanja in delovanja ter popotnice strategiji, ki poudarja našo dolžnost skrbeti za skupno dobro zemlje in človeka. (Udeleženci 22. Foruma odličnosti in mojstrstva, 2010). Upoštevanje družbeno odgovornega in sonaravnega delovanja, zato ne predstavlja več samo usmeritve, ampak temelj poslovne odličnosti v vseh gospodarskih panogah, v vseh okoljih in pri vsakemu posamezniku.

Boljši odnos do vseh oblik okolja postaja neizogibna izbira za izboljšanje turističnih destinacij. Ekoturizem, kot del razvoja trajnostnega koncepta turizma, so v tujini poimenovali za plimo današnjega razvoja turizma, saj letno beleži 20-30 % rast po vsem svetu (Wang & Shao, 2009, str. 13). Podobna situacija je v vseh razvitih državah sveta, vendar se je trend v severnih državah Evrope začel razvijati nekaj let prej, kot v Sloveniji in njenih sosedah. Vseeno pa lahko trdimo, da okoljska zavest na splošno, predvsem zaradi promocij okoljske trajnosti s strani medijev, tudi med slovenskimi prebivalci raste in bo rastle tudi v bodoče.

Kljub večji prepoznavnosti v zadnjih letih, pa ne gre za moderen izum 21. stoletja, ampak za predmet proučevanja tako domačih kot tujih strokovnjakov. Posplošeno bi lahko bi rekli, da je koncept trajnostnega turizma nastal skozi čas, kot odgovor na globlje poznavanje turizma in njegove povezave z okoljem. Preučevali so ga vse od leta 1994 v različnih državah, različni znanstveniki: Lane, Godfrey, Garrod in Fyall, McKercher, Edgel, Weaver, Zorkova in Mihaličeva. Nastale so različne definicije. (Metelko, 2013, str. 9–13)

Kljub različnim obdobjem in državam, pa se opažajo skladnosti definicij, oziroma bolj ali manj natančno tolmačenje istega bistva. Ena izmed slovenskih definicij trajnostni turizem imenuje trajni turizem in ga opredeljuje kot turizem, ki ne izčrpava naravnih in družbenih virov, ne gre prek meja naravnih in družbenih zmogljivosti, ampak omogoča trajnostni razvoj (Zorko, 1999, str. 26).

Druga slovenska definicija, pa opisuje trajnostni turizem kot posledico koncepta trajnostnega razvoja. Le ta se še vedno razvija in je ekološko zadovoljiv, ekonomsko uspešen, popularen in družbeno priznan. Predstavlja popolno nasprotje masovnega turizma, razvil pa se je v akademskih in političnih krogih. Avtorica še poudarja, da je pot od teoretičnega do praktičnega pristopa še dolga. (Mihalič, 2006, str. 87)

Na podoben način trajnostni turizem razlaga tudi Weaver (2006), ki v svojem delu poudarja, da ne gre za posamično vrsto turizma, ampak za celostni pristop k načrtovanju vseh segmentov turistične industrije, ki vključuje vse nivoje in ponudnike.

Vsem slovenskim in tujim avtorjem, pa so ne glede na obdobje v katerem so pisali o trajnostnem, sonaravnem in odgovornem turizmu skupne sledeče temeljne ugotovitve (Metelko, 2013, str. 9–13):

- razumevanje trajnostnega turizma kot širšega koncepta;
- pozitiven vpliv trajnostnega turizma na ekonomsko, socialno in naravno okolje;
- načrtovanje turizma z upoštevanjem vseh vplivov na socialno in naravno okolje;
- sinergija pozitivnega ekonomskega vpliva z ohranjanjem okolja;
- načrtovana oblika turizma, ki temelji na principu dolgoročnosti.

Po napovedih bo v letu 2016 turizem v Sloveniji temeljil na trajnostnem razvoju in bo kot uspešen gospodarski sektor ključno prispeval k družbeni blaginji in ugledu Slovenije. Celo

strategija razvoja slovenskega turizma za obdobje 2012 – 2016 pa nosi naslov Partnerstvo za trajnostni razvoj slovenskega turizma (Strategija razvoja slovenskega turizma, 2012). Že samo ta podatek veliko pove o sprejemanju in osveščenosti glede trajnostnega koncepta razvoja v Sloveniji.

Na pomenu pridobivajo tudi okoljski znaki kakovosti, med njimi tudi EU Marjetica. Pred kratkim pa je v Slovenija dobila tudi turistično priznanje Responsible Tourism Awards (Novice s področja trajnostnega razvoja, 2012, str. 50). Iz Term Snovik, ki so prve prejele znak kakovosti EU Marjetica je tako nastala že manjša skupina, ki so si znak že pridobile ali pa si zanj še prizadevajo.

Premalo pa se poudarja pomen trajnostnih in odgovornih partnerstev, ki bi z uspešnim sodelovanjem na dolgi rok vplivali na samo kvaliteto turistične ponudbe v Sloveniji, na ohranjanje turističnih resursov ter posledično tudi na sam ugled in povečanje zaslužka. Z boljšo medsebojno pomočjo in sodelovanjem, pa bi lahko tudi manjši ponudniki, ki trenutno nimajo pravih priložnosti, dobili svoj delež na trgu. Raziskave kažejo, da se turistična podjetja sicer zavedajo pomembnosti odgovornega partnerstva in dobrih medsebojnih odnosov, a jim za enkrat posvečajo premalo časa. (Spitzer, 2012, str. 53–55)

Zavedanje da odgovorni in sonaravni turizem ni vrsta turizma, ampak zajema vse vrste turizma, ki se ravna po trajnostnem konceptu je bistvenega pomena. Trajnostni koncept v turizmu, pa zajema prav vse udeležence trajnosti od trajnostne usmerjenosti ponudnikov na trgu, do trajnostne usmerjenosti povpraševalcev, trajnostnih organizatorjev, trajnostnega sklepanja partnerstev in končnih trajnostnih produktov in storitev. Prav tako ne smemo pozabiti, da se trajnost ne nanaša na le naravno, ampak tudi na kulturno, ekonomsko in družbeno okolje. Le upoštevanje vplivov na vsa štiri okolja in vključevanje vseh udeležencev, namreč lahko prinese uspešne rezultate.

S pomočjo raziskave želimo potrditi tezo, da se v Sloveniji pomena trajnostnega razvoja turizma še ne zavedamo povsem in, da imamo na tem področju še veliko možnosti za izboljšave.

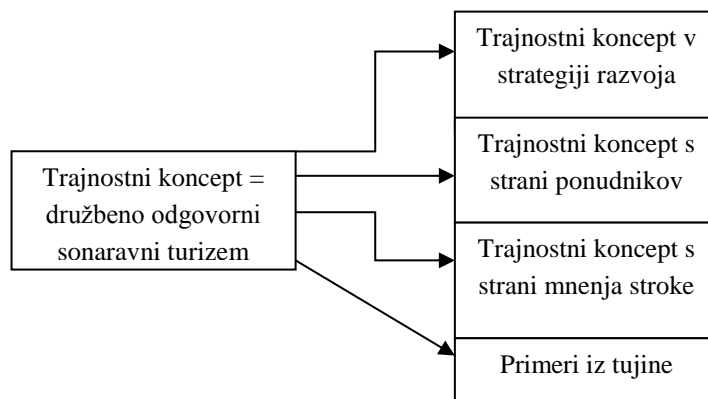
3 Metoda

3.1 Zbiranje podatkov

Za potrebe članka je bila opravljena analiza ene diplomske naloge, strategije razvoja turizma za obdobje 2012 – 2016, člankov iz revije Turizem, člankov iz revij RUO in Organizacija, ter nekaterih drugih člankov in knjig domačih in tujih avtorjev. Ugotovili smo, kako se slovenski ponudniki zavedajo potenciala in pomembnosti upoštevanja trajnostnega koncepta turizma in v kolikšni meri se pomembnosti trajnostnega razvoja zavedajo načrtovalci turizma, zato je večina virov slovenskega izvora. Viri iz tujine pa so prispevali podatke predvsem o mnenju stroke iz tujine ter zanimivih idejah in zgledih. Iz pridobljenih informacij smo v strjeni obliki

izpostavili najpomembnejše informacije, ki hkrati odgovarjajo tudi na razširjeno raziskovalno vprašanje in jih primerjali med sabo. Opazili smo, da se določene ugotovitve, predvsem kar se tiče definicij in mnenja stroke, v različnih delih ponavljajo.

3.2 Model raziskave

Slika 1. Model raziskave

Slika 1 prikazuje model raziskave, ki preiskuje trajnostni koncept razvoja turizma v strategiji razvoja turizma Slovenije, trajnostni koncept razvoja turizma s strani ponudnikov, trajnostni koncept s strani mnenja stroke in primere dobre prakse trajnostnega koncepta razvoja turizma v tujini.

4 Rezultati

Analiza člankov je pokazala naslednje rezultate.

V strategiji razvoja slovenskega turizma za obdobje 2012–2016 je velik poudarek na trajnostnem razvoju turizma, že sam podnaslov nosi ime Partnerstvo za trajnostni razvoj slovenskega turizma. Že v uvodnem delu avtorji pokažejo razumevanje kompleksnosti trajnostnega koncepta in kot temeljni in bistveni cilj izpostavijo ravno trajnostno delovanje. Novo strategijo opisujejo kot »več kot le načrt na papirju«, temveč kot zavezanost k viziji, da bo do konca leta 2016 turizem v Sloveniji temeljil na trajnostnem razvoju (Strategija razvoja Slovenskega turizma 2012–2016, 2012, str. 6). Glavna razloga za tovrstno usmeritev sta predvsem samo okolje in doseganje konkurenčnosti na svetovnem turističnem trgu. Vse bolj jasno namreč postaja, da sta trajnost z vseh vidikov in konkurenčnost postala dva neločljiva pojma.

Pri načrtovanju turizma, tako na državni, kot na lokalni ravni, je bistvenega pomena, da se na prvo mesto vedno postavi težnjo po trajni konkurenčnosti destinacije. Konkurenčnost je mišljena kot sposobnost zagotoviti ustrezno stopnjo turistične obiskanosti in hkrati zadovoljiti vse deležnike v turizmu. Glavni vsebinski cilji nove strategije so konkurenčnost, kakovost

življenja in blaginja, ugled in razvoj slovenskega turizma, prepoznavnost in ugled Slovenije v svetu. Vse te cilje pa spremlja temeljna usmeritev v trajnostni razvoj, skrb za ekonomsko, družbeno, kulturno in naravno okolje, menedžment okoljskih vplivov in kakovosti okolja ter prehod v nizkoogljično družbo. Na ta način bo na strateških temeljih trajnostnega razvoja nastala odlična, zelena, aktivna in zdrava destinacija. (Strategija razvoja Slovenskega turizma 2012–2016, 2012, str. 8–17)

Glede na pridobljene podatke, lahko zaključimo, da je trajnostni koncept razvoja turizma v Strategiji razvoja turizma Slovenije v celoti pravilno interpretiran in upoštevan tako na vseh nivojih, v vseh vrstah okolij. Z tovrstnim razvojem se je ukvarjalo mnogo različnih strokovnjakov, ki bodo v naslednjih letih tudi spremljali napredek in pomagali pri uresničitvi projektov.

Prvi ponudnik, ki je v Sloveniji svoj razvoj v celoti prilagodil zahtevam trajnostnega razvoja okolja so Terme Snovik. Znak okoljske kakovosti EU Marjetice – uradni znak Evropske unije za okolju prijazne turistične nastanitvene obrate so pridobile leta 2008. Počasi jim je sledilo še nekaj drugih Hotel Wellness Park Laško, Turistična kmetija Urška, Hotel Savica in Kamp Koren (Novice s področja trajnostnega razvoja, 2012, str. 50). Izpostaviti moramo tudi Bohinj Park Eko Hotel, ki je v letu 2012 pridobil prestižno nagrado organizacije Responsible Travel, za najboljšo do okolja prijazno nastanitev (Novice s področja trajnostnega razvoja, 2012, str. 50). Na ta način smo Slovenci dokazali, da so tudi naši ponudniki nastanitvenih obratov sposobni ponuditi vrhunsko kakovostno okolju prijazno namestitev. Obstajajo še mnogi drugi ponudniki, ki so svojo ponudbo le delno prilagodili konceptu okoljske trajnosti, ali pa načrtujejo pridobitev EU Marjetice v naslednjem obdobju. Glede na raziskave naj bi bilo takšnih ponudnikov, kar šestdeset odstotkov, med razlogi zakaj je še niso pridobili pa so predvsem premajhna spodbuda s strani države, premajhna informiranost in preveč birokracije (Počuča, 2010, str. 57–63). Obstajal je velik interes za pridobitev tovrstnega znaka kakovosti, a je država po mnenju ponudnikov nastanitvenih obratov do leta 2010, premalo naredila za samo pomoč pri doseganju tega cilja.

Raziskava narejena v zvezi z trajnostnim poslovanjem slovenskih organizatorjev potovanj, pa zaenkrat ne kaže tako pozitivnih rezultatov. Pojavlja se namreč velika vrzel med stališči o trajnostnih ukrepih in dejanskim izvajanjem trajnostnih ukrepov, ki se izvajajo le delno v nestrukturirani in nesistematični obliki (Kako trajnostno poslujejo slovenski organizatorji potovanj, 2012, str. 48–49). Slovenski organizatorji potovanj se kljub dobremu poznavanju problematike še ne zavedajo vseh dolgoročnih prednosti trajnostnega poslovanja in se držijo ustaljenih in preverjenih načinov. Eden izmed bistvenih razlogov za to so kratkoročni finančni cilji (Kako trajnostno poslujejo slovenski organizatorji potovanj, 2012, str. 48–49).

Zgledi iz tujine kažejo, da se tudi v drugih državah v Evropi ukvarjajo s podobnimi izzivi kot v Sloveniji. Strokovnjaki se sicer že povsem zavedajo pomembnosti koncepta trajnostnega razvoja turizma, do realizacije pa prihaja postopoma z večjimi časovnimi zamiki. Tako

domači, kot tuji strokovnjaki oblikujejo sorodne trditve. Odgovoren pristop k turizmu z vsemi zainteresiranimi stranmi, namreč razkriva idejo, da je mogoče s pravilnim pristopom ustvarjati turizem, ki prispeva k ohranjanju ekosistemov, hkrati izboljšuje kakovost življenja lokalne skupnosti, razvija pristne in pozitivne odnose med turisti in gostitelji, izboljšuje delovne pogoje in zmogljivost posameznih subjektov (Popescu & Crenicean, 2013, str. 55–63). V Srbiji vidijo rešitev z prilagajanjem pravne podlage, ki bi z bolj strogimi zakoni zaščitila okolje, tako v smislu naravne in kulturne dediščine, kot tudi v smislu onesnaževanja na splošno, pa tudi v večjem sodelovanju med ključnimi akterji razvoja turizma, predvsem med javnim in zasebnim sektorjem in izobraževanjem lokalnega prebivalstva (Maksin, 2010, str. 12–18). Srbija je tako kot Slovenija bogata z različnimi krajinskimi parki in drugimi zaščitnimi območji. Le ta v večji meri ne dosegajo svojega potenciala in prinašajo le minimalne ekonomske in druge koristi za okolico. Eden izmed predlogov za izboljšave je tudi razvoj zavarovanih območij, kot so npr. krajinski parki v skladu s trajnostnim konceptom, na ta način bi zavarovana območja postala dostopna za obiskovalce in varna pred uničevanjem okolja (Miljković & Živković, 2012, str. 65–68).

5 Razprava

Analiza člankov in ostalih gradiv je pokazala, da se v Sloveniji se v veliki meri zavedajo pomena trajnostnega koncepta oziroma trajnostnega razvoja turizma. Na to temo je bilo napisano že veliko člankov, diplomskih in magistrskih nalog, možnosti razvoja pa je preučevalo že veliko različnih strokovnjakov od devetdesetih let, pa do danes. Večinoma gre za kvalitetna dela, ki ne zaostajajo za mišljenji in projekti strokovnjakov v tujini. Tudi Strategija razvoja turizma za obdobje 2012–2016 temelji na trajnostnem razvoju in celo predpostavlja, da bo do leta 2016 slovenski turizem temeljil na trajnostnem razvoju in ključno vplival na družbeno blaginjo in ugled države. Trditev je sicer izredno perspektivna, a se je potrebno zavedati, da je stanje na področju trajnostnih usmeritev nastanitvenih obratov in organizatorjev potovanj vse prej kot optimistično. Obstaja sicer nekaj redkih izjem, med njimi tudi tisti z vrhunsko kakovostjo, a še vedno predstavljajo le peščico na slovenskem turističnem trgu. Veliki večina je že pred leti menila, da je za pridobitev certifikatov, kot so npr. EU Marjetica potrebno preveč birokracije, ter da je informiranost in spodbuda s strani države premajhna. Nekateri med njimi so menili tudi, da v pridobitvi samega certifikata ne vidijo finančne koristi. Podobno je pri organizatorjih potovanj, ki so večinoma usmerjeni predvsem v kratkoročne, namesto v dolgoročne finančne cilje.

Menim, da je Slovenija država, kjer sama osveščenost o trajnostnem poslovanju še ni prestopila meje med zavedanjem in konkretnimi dejanji in, da bo za ta korak potrebovala malo dlje časa. Drugo težavo, oziroma izziv vidim tudi v ekonomski krizi, ki je že in še bo mnoge organizatorje in ponudnike namestitev prisila v omejevanje sredstev in nazadovanje, namesto investiranje v razvoj in napredek. Tudi s strani povpraševanja tako domačih, kot nekaterih tujih gostov je zaslediti predvsem povpraševanje po krajših in cenejših počitnicah, kar visoko kakovostne storitve imetnikov EU Marjetice definitivno niso.

Po predlogih iz tujine bi morali tudi v Sloveniji še povečati sodelovanje z lokalnim prebivalstvom in delati predvsem na povezavi med zasebnim in javnim sektorjem. Težko je namreč pričakovati od domačih gostov, da bodo plačali višjo ceno za okolju prijazno nastanitev, če sami še nimajo dovolj razvite zavesti o varovanju okolja. Nujno potrebno je tudi večje sodelovanje s ponudniki, ne le večjimi, ampak tudi manjšimi, lokalnimi ponudniki hrane in nastanitvev. Prepričana sem, da bi s pravo predstavitvijo dodatnih možnosti zaslužka in priložnosti na domačem in tujem trgu, tudi manjšim ponudnikom omogočili vsaj vizijo za prihodnja leta, če že ne motivacijo za takojšnje izboljšave. Morda bi bila smiselna tudi lastna znamka okoljske trajnosti, z manj zahtevnimi merili, kot jih ima EU Marjetica. Na ta način bi slovenskim ponudnikom omogočili lažji prestop iz klasičnega v trajnostno poslovanje. Morda bi bilo znak dobro »posvojiti« od katere izmed drugih članic EU, saj bi na ta način znak že v samem začetku bil znan večjemu številu potencialnih obiskovalcev.

6 Zaključek

Ta raziskava oziroma analiza člankov in ostalih del opisuje stanje razvoja turizma z vidika trajnosti. Trajnostni razvoj turizma je v Sloveniji izredno dobro raziskana in aktualna tema. Strategija razvoja slovenskega turizma celo predvideva, da bo do leta 2016 celoten razvoj slovenskega turizma temeljil na vidikih trajnosti. Obenem pa se mnogo organizacij srečuje z željo po bolj trajnostnem razvoju poslovanja, a se te možnosti zaradi omejenih finančnih sredstev, premajhne osveščenosti in informiranosti, ter zahtevne birokracije ne poslužujejo.

Mnoge izmed njih ovira ekonomska kriza ali pa si preprosto ne zmorejo predstavljati prednosti bolj trajnega poslovanja. V tujini rešitev vidijo v večjih povezavah med javnim in zasebnim sektorjem, razvojem zaščitenih območij in predvsem v sodelovanju in izobraževanju lokalnega prebivalstva. Vsi našeti predlogi so možni tudi v Sloveniji, obenem pa je ena izmed možnih rešitev tudi uvedba novega okolju prijaznega znaka, ki bi imel nekoliko ohlapnejša merila, kot EU Marjetica in bi bil slovenskim ponudnikom lažje dosegljiv in razumljiv.

Reference

1. Adamič, L. (2012). Kako trajnostno poslujejo slovenski organizatorji potovanj. *Turizem–revija za menedžment in trženje v turizmu*, 16(110), 48–49. Pridobljeno na http://www.slovenia.info/pictures/press/atachments_1/2012/sto_turizem_dec_2012_15512.pdf
2. Benčič, M. (2006). Prepoznavanje pomena strategije turizma v lokalni skupnosti. *Organizacija*, 39(2), 141–145.
3. Maksin, M. (2010). Challenges, responses and partnership for achieving sustainable tourism and heritage preservation. *Spatium International Review*, 22, 11–18.
4. Metelko, U. (2013). *Razvoj trajnostnih oblik turizma v Jugovzhodni Sloveniji* (Diplomska naloga). Koper: Univerza na Primorskem.
5. Mihalič, T. (2006). *Trajnostni turizem*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta v Ljubljani.
6. Miljković, O., & Živković, L. (2012). Possibilities for the development of ecotourism in protected areas of western Serbia. *Journal of the Geographical Institute Jovan Cvijic*. 62(3), 65–80.

7. Mulej, M., (2012). Temelji družbeno odgovornega ravnanja pri uveljavljanju univerzalne odličnosti in mojstrstva. V B. Bukovec (ur.), *24. Forum odličnosti in mojstrstva Otočec 2012* (str. 5 – 34). Novo mesto: Fakulteta za organizacijske študije.
8. Počuča, J. (2010). Trajnostni (zeleni) turizem v Sloveniji – trend ali stalnica. V T. Andrejašič (ur.), *Zbornik 7. Festivala raziskovanja ekonomije in managementa, Slovenija, Koper, Celje, Škofja Loka 2. – 3. december, 2010* (str. 57 – 63). Koper: Fakulteta za management.
9. Popescu, M., & Crenicean, C. (2013). Considerations regarding the approach of responsible tourism communication from the perspective in the context of globalization. *International journal for responsible tourism*, 2(2), 55–63.
10. Spitzer, A. (2012). Ustvarjanje odgovornih partnerstev v turizmu. *Revija za univerzalno odličnost*, 1(2), 50–59.
11. Turizem–revija za menedžment in trženje v turizmu. (2012). *Novice s področja trajnostnega razvoja*, 16(110), 50. Pridobljeno na http://www.slovenia.info/pictures/press/attachments_1/2012/sto_turizem_dec_2012_15512.pdf
12. Udeleženci 22. mednarodnega foruma odličnosti in mojstrstva, (2010). Otoška rastoča strategija univerzalne odličnosti in mojstrstva. V F. Brčar (ur.), *25. forum odličnosti in mojstrstva: Sproščanje človekovih ustvarjalnih potencialov pri uveljavljanju univerzalne odličnosti in mojstrstva, Otočec, 22. maj 2013* (str. 105 – 114). Novo mesto: Fakulteta za organizacijske študije.
13. Vlada Republike Slovenije. (2012). *Strategija razvoja slovenskega turizma 2012–2016*. Pridobljeno na http://www.mgrt.gov.si/fileadmin/mgrt.gov.si/pageuploads/turizem/Turizem-strategije_politike/Strategija_turizem_sprejeto_7.6.2012.pdf
14. Wang, H., & Shao, S. (2009). Study on the eco-tourism environment protection based on the external theory. *Asian social science*, 5(1), 13–17.
15. Weaver, D. (2006). *Sustainable tourism*. Burlington: Elsevier Butterworth–Heinemann.
16. Zorko, D. (1999). *Uvod v turizem*. Ljubljana: Biro M.

Urška Metelko je diplomirani organizator turizma, izredna študentka magistrskega študija na Fakulteti za organizacijske študije Novo mesto.

Abstract:

Socially responsible sustainable tourism in Slovenia

Research Question (RQ): Does Slovenia's developmental strategy consider sustainable tourism development a concept, where providers are partially or totally responsible for their environment? What is the opinion of foreign and domestic experts on the direction for responsible and sustainable tourism and which foreign cases can we look upon?

Purpose: The purpose of the research study is to identify the state in the field of responsible and sustainable tourism in Slovenia and in which areas responsible and sustainable attitude is still present and where is there room for improvements.

Method: As the research method we used the descriptive method or study of literature in the form of review of articles and other literature.

Results: Concrete examples of results or development of socially responsible and sustainable tourism in Slovenia, expert's opinions and suggestions, good practices and ideas from abroad. The results showed that the sustainable concept is the basis of Slovenia's tourism development strategy and that opinions of experts on the sustainable concept are slowly coming to realization in all areas. Foreign countries are concerned with similar issues and their experts advise stricter laws for environmental protection, a more sustainable development in protected areas and education, inclusion into planning and particularly communicating with local residents.

Organization: The study is devoted to managers offering accommodations, tourist agents and leaders of local, regional and national institutes for tourism development planning.

Society: Through the study we want to impact the entire society in terms of importance of responsible and sustainable tourism development in Slovenia and abroad.

Originality: The originality of the study is in the fact, that there are not many studies on this subject and for the first time all essential findings from selected resources are combined.

Limitations of Research: The limitation of the study represents only a certain number of reviewed resources.

Keywords: continual development, sustainable development, continual tourism, sustainable tourism, tourism.